

Prezentacja autorstwa Członków Onkologicznego Koła Naukowego

(z dedykacją dla studentów roku 6)

Tamoxifen

- Forma: tabletki
- Antagonista receptorów estrogenowych w tkance sutka (należący do SERM).
- Blokując w sposób kompetytywny receptor estrogenowy hamuje syntezę czynników wzrostu i proliferację komórek estrogenozależnych.
- Podawany doustnie.
- Stosowany w terapii uzupełniającej oraz w leczeniu rozsialego nowotworu piersi z ekspresją ER u kobiet w okresie przedmenopauzalnym i pomenopauzalnym. Chemioprolaktyka raka piersi u kobiet z mutacją BRCA 1. Stosowany również w leczeniu czerniaka, guzów mózgu, mięsaków tkanek miękkich.
- Do efektów ubocznych należą: krwawienia z pochwy, upławy, nieregularność lub zatrzymanie miesiączkowania, ryzyko rozwoju raka endometrium. U pacjentów może pojawić się również zakrzepica żylna, zmiany w wątrobie, bóle kostne, hiperkalcemia i małopłytkowość,

Anastrozol

- Forma: Tabl.
- Silny, wybiórczy, niesteroidowy inhibitor aromatazy
- Działanie: hamowanie aromatazy przekształcającej androgeny w estrogeny (u kobiet po menopauzie dochodzi do tego w tk.obwodowych: tk. tłuszczowa, tk. piersi prawidłowej i zmienionej nowotworowo)
- Wskazania: generalnie kobiety PO menopauzie: zaawansowany rak piersi (z przerzutami), leczenie uzupełniające wczesnego raka piersi ER+; * z ER- jeżeli zaobserwowano wcześniejszą pozytywną odpowiedź na tamoksyfen
- Efekty uboczne: obrzęki obwodowe, uderzenia gorąca, nudności i wymioty, hipercholesterolemia, złamania, osteoporoza, bóle kości i stawów, bóle głowy, pleców, suchość pochwy.

Goserelina

- Forma: sc.
- Syntetyczny analog gonadoliberyny
- Ciągła podaż powoduje obniżenie czynności gonad i produkcji estradiolu u kobiet i testosteronu u mężczyzn
- Hamuje wzrost nowotworów zależnych od hormonów płciowych
- Wskazania – rak gruczołu krokowego u mężczyzn i rak sutka u kobiet
- Sposób podania – podskórnice
- Działania niepożądane – bóle kości i stawów, wysypka, bóle głowy, spadek libido, impotencja u mężczyzn, spadek lub podwyższenia ciśnienia krwi

Bewacizumab

- Forma: wlew iv
- Humanizowane przeciwciało monoklonalne przeciw czynnikowi wzrostu śródbłonna naczyń VEGF.
- Powoduje zmniejszenie waskularyzacji guza hamując jego wzrost.
- Stosowany w skojarzeniu z chemioterapią w raku okrężnicy lub odbytnicy z przerzutami, rozsiałym raku piersi, zaawansowanym raku niedrobnokomórkowym płuca i nerki.
- Sposób podania – wlew dożylny.
- Działania niepożądane - nadciśnienie tętnicze, perforacje żołądkowo-jelitowe, krwotoki, zakrzepica i zatorowość, upośledzenie gojenia ran, leukopenia, proteinuria, osłabienie, reakcje nadwrażliwości, dolegliwości ze strony układu pokarmowego.
- Nie stosować przed upływem 28 dni od zabiegu chirurgicznego.

Trastuzumab

- Rekombinowane humanizowane przeciwciało monoklonalne przeciwko receptorowi EGFR 2 (Her-2/neu)
- Może być stosowany w 20-30% **raków piersi** z nadekspresją receptora (niekorzystny czynnik prognostyczny)
- z przerzutami:dotychczas co najmniej dwa schematy chemioterapii (zawierające min. antracyklinę i taksyny)
- wczesny:po operacji, chemioterapii (neoadiuwantowej lub adiuwantowej) oraz radioterapii
- Wlew iv
- Nie może być stosowany u pacjentów z niewydolnością serca lub płuc (wymagane EKG i/lub echokardiografia)
- **Działania niepożądane:**
 - dysfunkcja mięśnia sercowego
 - kardiomiopatia (zwłaszcza w połączeniu z antracyklinami)
 - dreszcze,gorączka (zwłaszcza przy pierwszym wlewie dożylnym→obserwacja 1h po podaniu), biegunki

Imatinib

- Forma: tabletki
- Inhibitor kinaz tyrozynowych (Bcr-Abl, PDGFR, c-KIT)
- Hamuje proliferację i indukuje apoptozę
- Stosowany u dorosłych i dzieci z nowo rozpoznaną CML z chromosomem Philadelphia, w ALL, GIST-ach, chorych z zaawansowanym zespołem hipereozynofilowym i przewlekłą białaczką eozynofilową z rearanżacją genu PDGFR
- Działania niepożądane: neutropenia, trombocytopenia, anemia, hepatotoksyczność, obrzęki (okołooczodołowy) i wiele innych w związku z nieselektywnym działaniem na kinazy tyrozynowe
- Nie łączyć z warfaryną i paracetamolem.

Cisplatyna

- Cytostatyk o właściwościach alkilujących, także działanie immunosupresyjne, przeciwbakteryjne, radiosensytyzujące

Zastosowanie: bardzo szerokie np.: rak jajnika, jądra, rak płaskonabłonkowy głowy i szyi, rak płuc, pęcherza moczowego, rak szyjki macicy

Podawanie: i.v.

Skutki uboczne:

- Ototoksyczność (upośledzenie słuchu, szумы uszne, zaburzenia równowagi)
- Nefrotoksyczność
- Mielosupresja (głównie karboplatyna)
- Wymioty, biegunki, zaburzenia żołądkowo jelitowe
- Neurotoksyczność (neuropatia obwodowa- głównie oksaliplatyna)

Ze względu na duże ryzyko wystąpienia wymiotów zaleca się stosowanie leków p/wymiotnych np.: antagonisty receptora serotoninowego, kortykosteroidu oraz aprepitantu.

Kapecytabina (Xeloda)

- Forma: TABLETKI !!
- Prekursor 5-fluorouracylu (5-FU) podawany doustnie (możliwość terapii pozaszpitalnej), wydalany głównie przez nerki
- Wskazania: rak jelita grubego, rak żołądka, rak piersi
- Interakcje: warfaryna, fenytoina, allopurinol
- SE: dolegliwości ze strony układu pokarmowego (biegunki), zaburzenia układu krwiotwórczego, **zespół ręka stopa (PPE)**- konieczne profilaktyczne natłuszczenie skóry , kardiotoksyczność i in.

Doksorubicyna

- Antybiotyk antracyklinowy, uszkodzenie DNA w fazie S
- Metabolizowana przez wątrobę. Wydalana z żółcią, w upośledzeniu funkcji nerek modyfikacja dawki nie jest konieczna
- Wskazania: rak piersi, rak jajnika, terapia szpiczaka, mięsaki, rak pęcherza moczowego (dopęcherzowo)
- Sposób podania: i.v. dopęcherzowo
- Interakcje: nie podawać z heparyną
- DN: rumień dłoni i stóp (PPE), kandydoza jamy ustnej (inne zapalenia jamy ustnej), **kardiotoksyczność** przy ostrej niewydolności lewokomorowej i przy zastoinowej kardiomiopatii (zależne od dawki), mielosupresja, leukopenia z nadirem po 10-14 dniach,
- PW: ciężka niewydolność LK i in
- UWAGA: **KONTROLUJ EKG I FRAKCJĘ WYRZUTOWĄ LK**

Pamidronian disodowy

- Lek z grupy bisfosfonianów – zmniejszający resorpcję kości przez hamowanie czynności osteoklastów. Hamuje także dostęp prekursorów osteoklastów do kości.
- **Wskazania:** Leczenie stanów związanych ze zwiększoną aktywnością osteoklastów (przerzuty nowotworowe do kości z przewagą procesów litycznych, szpiczak mnogi, hiperkalcemia w przebiegu chorób nowotworowych, choroba Pageta kości).
- **Forma:** *i.v.*
- **Skutki uboczne:** głównie: objawy grypopodobne, gorączka, niekiedy ze złym samopoczuciem, dreszczami, uczuciem zmęczenia, nagłym zaczerwienieniem twarzy, hipokalcemia i hipofosfatemia.

Uwagi: podczas leczenia należy podawać choremu duże ilości płynów oraz przestrzegać zalecenia powolnego podawania leku ze względu na możliwość wytrącania się nierozpuszczalnych kompleksów wapniowo-bisfosfonianowych w nerkach z następowym ich uszkodzeniem. Pamidronianu disodowego nie należy rozpuszczać w płynach infuzyjnych zawierających wapń.

- Źródła:

- Farmindeks

- <http://www.bccancer.bc.ca/HPI/DrugDatabase/DrugIndexPro/default.htm>